

KÕRVAL- TEGELASED

Draamateater

ANDRUS KIVIRÄHK

KÕRVAL- TEGELASED

2025

kahe osas

Lavastaja → ANDRUS KIVIRÄHK

Kunstnik → PILLE JÄNES

Valguskujundaja → KAIDO MIKK

Helilooja ja helikujundaja → VEIKO TUBIN

Etenduse juht → ÜLLE HERTMANN-KNOP

Esietendus 26. aprillil 2025 väikeses saalis

OSADES

Tarmo → TIIT SUKK

Kadri, noorem õde → HARRIET TOOMPERE

Tiiu, vanem õde → LIINA TENNOSAAR

Tarmo ema → VIIRE VALDMA

TARMO: Maailm on lugusid ja mälestusi täis, aga meeles peetakse ikka ainult seda, mis on juhtunud peategelastega. Nemad pääsevad raamatusse ja ajalukku. Aga meie, kõrvaltegelased, ei ole ju keh-
vemad. Ka meil on õigus eluloole. Vahel on meie elu isegi põnevam, kui peategelaste oma, lihtsalt keegi ei pane seda tähele. Elame ära, sureme ja olemegi jäljetult kadunud. Koos kõigi nende häälte, lõhnade, värvide, komöödiatega ja tragöödiatega, millest meie elu koosnes.

Andrus Kivirähk „Kõrvaltegelased“

Jul. 1902.

„TÕDE JA ÕIGUS“ II OSA

Anton Hansen Tammsaare

Lõpuks vastati Indrekule ometi ka mujalt, mitte jõe äärest, vaid metsast. Ja ilma et endale õieti aru annaks, kes võiks sealt vastata, hakkas ta otseteed läbi padriku minema hääle peale. Aga kui ta jõudis mingisugusele sihile, jäi ta seisatama ja vaatas ühele kui ka teisele poole.

„Tiiu ja Kadri muidugi,“ lausus ta siis ja läks edasi. „Me mõtlesime, et keegi ära eksinud, ei saa padrikust välja,“ seletas Tiiu vastuseks venna teretusele. „Kust sa siia said?“ küsis kümnene Kadri, kes avaldas vähem kohmetust kui paar aastat vanem Tiiu. „Kas te öösi koera haukumist ei kuulnud?“ küsis Indrek vastu.

„Ah sa tulid juba öösel!“ imestas Kadri. „Ei meie kuulnud midagi. Meie Muskat ülepea ei kuule, sest tema ei käi karjas ega kedagi, vahib ainult õueväravas ja lõugab, kui näeb vöörast kas või versta maa tagant. Ja tead, mis Pollaga on?“ küsis Kadri nagu suurimat uudist ja tähtsamat sündmust kogu aja jooksul, kus vend linnas elanud. „Polla on surnd! Kadus teine talvel äkki ära ja jäigi kadunuks. Mõtlesime, et hundi töö ja käisime selle jälgi otsimas, aga ei kedagi. Nõnda kevadeni. Ja siis äkki: Polla haopinu ja lumehange vahel, nina tagapool, nagu oleks ise sinna pugend. Ja isa ütleski, Polla läind sinna surema. Ta olnd minust vanem, sellepärast. Koerad ei ela nii vanaks kui meie, ütleb ema. Kas see on tõsi, et meie vanemaks elame kui koerad?“

„Aga muidugi, lambad ja lehmad surevad ka enne,“ ütles Tiiu elutargalt, kuigi õde oli küsimuse esitanud mitte temale, vaid vennale, kes seadis enda kõrgele

ja kuivale mättale istuma, nii et jalad oleksid päikesepaistel.

„Kas see on tõsi?“ kordas Kadri küsimust ja astus otse venna ette.

„On küll,“ vastas Indrek.

„Aga hobused? Kas nemad surevad ka enne kui meie?“ jätkas Kadri pärimist.

„Nemad ka,“ kinnitas Indrek.

„Ja sead?“

„Sead samuti,“ ütles Indrek.

„Nii et meie elame kõige kauem,“ järeldas Kadri. Ja enne kui Indrek jõudis temale öelda, et mõned loomad elavad siiski kauemini kui inimene, küsis ta poolsaladuslikult:

„Aga kodukäijad? Kui kaua elavad nemad?“

„Kodukäijad?“ kordas Indrek üllatatult.

„Just,“ kinnitas õde ja kratsis ise oma pruuni paljast säärt. „Kas nemad elavad kauem kui meie?“

„Kodukäijaid ei olegi,“ ütles Indrek viimaks.

„Miks ei ole,“ vaidles Kadri vastu, „ema ütles, et on.“

„Vähemalt pole neil liha ega luid,“ seletas Indrek.

„Aga mis neil siis on?“ küsis Kadri.

„Seda mina ei tea,“ vastas Indrek.

„Aga ema ütleb alati: las tuleb Indrek, küsi tema käest, küll tema teab,“ rääkis Kadri ja vahtis oma pruunide silmadega tõsiselt vennale otsa. Nüüd ei saanud Indrek muidu, kui võttis õe tuule ja päikese pargitud kätest kinni ning tõmbas ta oma põlvile.

„Kas sa oled kuulnud, et üks loll võib rohkem küsida kui üheksa tarka vastata?“ ütles ta siis õele.

„Ema ütleb sedasama,“ naeris Tiiu ja astus ka lähemale.

„Aga mis seal linnas siis õpitakse, kui sa seda kodukäijatest ei tea?“ küsis Kadri.

„Mis sina ise mineval talvel õppisid?“ küsis Indrek vastu.

„Vene keele tähti,“ vastas Kadri. „Ega siis linnas tähti õpita.“

„Kas mina õppisin tähti,“ ütles nüüd Tiiu, „mina õppisin ju sõnu.“

„Siis linnas õpitakse ka tähti ja sõnu,“ imestas Kadri.

„Ainult tähti ja sõnu,“ vastas Indrek oma väikesele õele sootuks nukralt.

„Ja ikka vene keeli?“

„Ka saksa ja ladina keeli.“

„Mis keeled on veel olemas?“

„Inglise ja prantsuse,“ arvas Tiiu.

„Aga veel?“ mangus Kadri vennalt.

„Hirmus palju veel,“ vastas see.

„Ütle mõni, ütle mõni niisuke, mida ma pole enne kuulnd.“

„Hollandi.“

„Seda olen kuulnd!“ hüüdis Tiiu võidurõõmsalt.

„Herero,“ ütles Indrek.

„Seda ei ole,“ kinnitasid mõlemad õed.

„Aga kas niisukest keelt on, mida pole kuulnd sina ega koolmeistergi?“ küsis Kadri.

„Küllap on,“ arvas Indrek.

„Kudas peaks küll olema niisukse keele nimi?“

imestas Kadri. Aga sellele ei osanud vastata ei Tiiu ega Indrek, nii et nad olid kõik kolm ühesugused rumalad. Sellepärast võis Tiugi istuda suure venna kõrvale mättale ja võis asetada oma pruunid sääred venna valgete kõrvale päikese kätte.

„Vaata, Indrek, oma ja meie jalgu,“ ütles ta.

„Nagu kuradi käpp ja jumala käsi.“

Vabakasutuses fotod muuseumide infosüsteemist MUIS.

Muuseumid:

Tallinna Linnamuuseum

Eesti Spordi- ja Olümpiamuuseum

Eesti Rahva Muuseum

Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid SA

Teada olevad autorid, allikad, allkirjad:

Dietrichi pagarid-kondiitrid töökojas.

Teiste seas Paul Dietrich ja Otto Amberg. 1933.

Anette Saar, Aleksander Ehrmanni perekonna album ca 1938.

Leopold Matt. Töölised puidust mänguasju maalimas, ca 1955.

Leopold Matt. Rahvatantsijad Tartu Tamme staadionil esinemas, ca 1955.

lavastusala juhataja Mikk Lagemaa
pealavameister Oskar Irve
lavameistrid Janno Jaanus, Eerik Nõlvaku,
Alver Linnamägi
valgusala juhataja Priidu Adlas
valgusmeistrid Raimond Danilov,
Andreas Altmäe
heli- ja videoala juhataja Tauno Makke
helimeister Ann Einberg
grimmiala juhataja Siiri Lauri
grimeerijad Marit Pruul, Kristel Kärner,
Reet Laur, Lore Sõerunurk
kostüümiala juhataja Piret Tang
õmblejad Marvi Idol, Urve Lerman,
Inge Vagiström, Jana Volke
kostüümilao hoidja Kadri Varblane
riietajad Kayre Pärnpuu, Jaanika Idvan,
Annely Pahman, Ragne Tompel
lavastusjuht Andres Bergström
dekoratsioonide teostajad Toivo Sakk,
Juho Kokamägi, Andrus Muuga,
Lea Ojam, Enna Jürine
rekvisiidiala juhataja Karin Tetsmann
kavalehe koostaja Ene Paaver
plakati foto autor, plakati ja
kavalehe kujundaja Andra Seepter

kunstiline juht Hendrik Toompere jr
teatrijuht Rein Oja

Täname → Villu Jõgi, Tiia Maria Barst, Anneli Roosi,
Merilis Roosalu (Fotomuuseum)

Peatoetaja

Toetajad

Partnerid

AMSERV

BIODERMA
LABORATOIRE DERMATOLOGIQUE

PRO BEAUTÉ

kalevspa
hotell & veekeskus

Teatri tegevust rahastab

KULTUURIMINISTEERIUM

Teatri pileteid müüb

